

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**USKLAJEVANJE ŠTUDIJA IN ŠTUDENTSKEGA DELA: POGLED
ŠTUDENTOV UNIVERZE V LJUBLJANI**

Ljubljana, september 2017

TEJA RUTAR

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Teja Rutar, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Usklajevanje študija in študentskega dela: pogled študentov Univerze v Ljubljani, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko doc. dr. Alenko Slavec Gomezel,

IZJAVLJAM,

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu prek Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 TEORETIČNI DEL	2
1.1 Predstavitev študentskega dela	2
1.2 Vrste študentskega dela	3
1.3 Zakonska ureditev študentskega dela	3
1.4 Razlogi za študentsko delo	4
1.5 Trajanje študija in status študenta.....	7
1.6 Prosti čas.....	8
1.7 Usklajevanje študentskega dela in študija	9
2 EMPIRIČNI DEL – RAZISKAVA O USKLAJEVANJU ŠTUDIJA IN ŠTUDENTSKEGA DELA	10
2.1 Metodološki okvir raziskave	10
2.2 Namen in cilji zaključne strokovne naloge.....	11
2.3 Opis vzorca.....	11
2.4 Rezultati raziskave.....	13
SKLEP	18
LITERATURA IN VIRI	21

PRILOGA

KAZALO TABEL

Tabela 1: Razmerje med stroški delodajalca in zaslužkom študenta za leto 2015	5
Tabela 2: Primerjava urnih postavk za leti 2014 in 2015	6

KAZALO SLIK

Slika 1: Delovna aktivnost mladih v obdobju 2005–2011	7
Slika 2: Fakulteta, ki jo študentje obiskujejo.....	12
Slika 3: Letnik študija.....	12
Slika 4: Trenutni status študenta.....	13
Slika 5: Ali študentje v času študija opravljajo delo prek študentskega servisa	14

Slika 6: Najpomembnejši razlog, zaradi katerega študentje ne opravljajo dela prek študentskega servisa	14
Slika 7: Ali je delo, ki ga opravljajo, vezano na njihovo smer izobrazbe	15
Slika 8: Ali opravljajo študentsko delo samo sezonsko ali vse leto	15
Slika 9: Ali študentje lahko uskladijo delo, študij in prosti čas	16
Slika 10: Čemu študentje namenijo največ časa	16
Slika 11: Katero področje je po mnenju študentov najpomembnejše	18

UVOD

Uskladitev študija, prostega časa in študentskega dela je eden izmed velikih izzivov večine študentov. Tudi sama sem v času študija imela velikokrat težavo z usklajevanjem učenja, dela in prostega časa. Včasih je bila prava umetnost najti pravilno ravnovesje med tem, kaj storiti, in tem, kateremu področju nameniti več časa. Ali se posvetiti samo študiju na fakulteti in se boriti za dobre ocene, opravljati študentsko delo prek študentskega servisa in na ta način nekaj zaslužiti ter mogoče pridobiti nekaj izkušenj, ki bi mi koristile tudi kasneje v življenju, ali enostavno čas nameniti tudi za druga področja, kot so družina, prijatelji, partner, šport, kulturni dogodki itd.

Namen zaključne strokovne naloge je raziskati, kako študentje uspejo najti pravo ravnovesje med naštetimi področji in zakaj se študentje sploh odločajo za študentko delo. Namen je prav tako s pomočjo ankete med študenti Univerze v Ljubljani pridobiti čim več podatkov o tem, kako lahko študentje usklajujejo študij, delo in čas, ki jim ob tem ostane – če jim sploh ostane. Naloga je aktualna predvsem zato, ker velika večina študentov ne ve, čemu dati večjo prednost in kako je to sploh mogoče uskladiti ter najti tisto zlato sredino.

Cilj zaključne strokovne naloge je ugotoviti, kateremu področju študentje dajejo večjo prednost, ter s pomočjo analize spletne ankete med študenti Univerze v Ljubljani ovreči oziroma potrditi zastavljene hipoteze. V okviru zaključne naloge pregledam literaturo, zakonodajo in pravilnike na področju študentskega dela. Proučim tudi literaturo s področja študentskega dela in študija. Na koncu podam priporočila študentom za usklajevanje študija in dela ter priporočila zakonodajalcem, kako pomagati študentom pri uravnavanju študija in dela.

V zaključni strokovni nalogi preverjam veljavnost naslednjih hipotez:

- Hipoteza 1: Študentje dajejo večjo prednost študiju kot študentskemu delu.
- Hipoteza 2: Študentje znajo najti pravo ravnovesje med vsemi tremi področji (študij, delo, prosti čas).

Pri pisanju zaključne strokovne naloge uporabim metodo analize sekundarnih (knjige, strokovni članki, internetni viri) in primarnih virov (anketa med študenti Univerze v Ljubljani).

Zaključna strokovna naloga je sestavljena iz štirih delov. Uvodu sledi teoretični del, kjer najprej na kratko predstavim študentsko delo, zakonsko ureditev študentskega dela, vrste študentskega dela in razloge za študentsko delo. Definiram pojem prosti čas in po literaturi povzamem, kar je že znanega o usklajevanju študentskega dela, študija in prostega časa. V empiričnemu delu predstavim metodološki okvir raziskovanja, namen, cilje in raziskovalno vprašanje. Predstavim metodo raziskovanja, ciljno populacijo in raziskovalni instrument. V

zadnjem, sklepnem delu zaključne strokovne naloge podam še ključne ugotovitve, priporočila za zakonodajalce in predstavnike podpornega okolja ter za podjetnike, študente in podjetja.

1 TEORETIČNI DEL

1.1 Predstavitev študentskega dela

Študentsko delo je začasno delo, namenjeno mladim, ki imajo status študenta ali dijaka. Namenjeno je torej mladim dijakom in študentom, ki imajo željo nekaj zaslužiti, obenem pa pridobiti bogate delovne izkušnje, pridobiti nova znanja in imajo željo po novih dosežkih (Študentska organizacija Slovenije, 2016). Delo prek študentskega servisa mladim nudi predvsem možnost za dodatni zaslužek in izboljšanje socialnega položaja, delodajalcem pa omogoča selekcijo potencialnih prihodnjih kadrov in nekakšno fleksibilno delovno silo (Ministrstvo za delo, 2013). Ker so državne štipendije prenizke, da bi si študentje in dijaki lahko privoščili kakšen priboljšek, je študentsko delo idealna priložnost, kako zaslužiti malo ali pa veliko denarja (Študentarija, 2016). V primeru študentskega dela gre za začasna in občasna dela, kar pomeni, da gre za dela, ki se opravljajo določen krajši čas ali pa od časa do časa (Ministrstvo za delo, družino, socialne razmere in enake možnosti, 2013).

Delo prek študentske napotnice lahko opravljajo osebe s statusom dijaka, ki so dopolnile 15 let, ter osebe, ki imajo statusom študenta, ki so mlajše od 26 let in so udeležene v izobraževalne programe za odrasle. Študentsko delo lahko opravljajo tudi dijaki in študentje Republike Slovenije, ki imajo status dijaka ali študenta v tujini. Enako velja tudi za tuje študente, ki opravljajo študentske obveznosti v Sloveniji v okviru mednarodnih izmenjav. Ravno tako lahko tovrstno delo opravljajo osebe, ki so zaključile šolo v tekočem šolskem letu ter bodo pridobile status študenta ali dijaka. Študentsko delo lahko opravljajo tudi osnovnošolci, ki so zaključili osnovno šolo in dopolnili 15 let ter bodo status dijaka pridobili s septembrom – s pričetkom novega šolskega leta (Študentska organizacija Slovenije, 2016).

ŠS, d. o. o., je na podlagi koncesijske pogodbe, sklenjene z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve Republike Slovenije, agencija za izvajanje dejavnosti posredovanja dela, ki vključuje tudi začasna in občasna dela dijakov in študentov. Dejavnost posredovanja občasnih in začasnih del ureja za Pravilnik o pogojih opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje (Vir Uradni list št. 139/06) (v nadaljevanju besedila: Pravilnik).

Dijak ali študent za včlanitev v študentski servis potrebuje (Študentska organizacija Slovenije, 2016):

- osebni dokument,

- številko osebnega računa,
- davčno številko in
- potrdilo o statusu študenta za tekoče študijsko leto.

1.2 Vrste študentskega dela

Študentsko delo se deli glede na obliko napotnice. Študentje in dijaki potrebujejo za delo prek študentskega servisa napotnico, ki predstavlja pravno podlago in jo je treba prevzeti vedno pred pričetkom dela. Zelo pomembno je, da imajo napotnico pred pričetkom dela, ker v primeru, da začnejo z delom brez napotnice, delajo »na črno«. Za delo, ki ga opravljajo »na črno«, sta v primeru inšpekcijskega pregleda lahko kaznovana delodajalec in tudi študent ali dijak. Študentski servis študentom in dijakom omogoča, da napotnico naročijo prek e-poslovalnice, telefona ali v poslovalnici. Za naročilo napotnice potrebujejo le nekaj osebnih podatkov, in sicer ime in priimek ter rojstni datum, naziv delodajalca, pri katerem bodo opravljali delo, ter podatke o vrsti dela (Študentski servis, 2016). Študent ali dijak lahko ima hkrati izdanih več napotnic za različna podjetja, saj pri tem ni nobenih omejitev. Ravno tako lahko ima študent ali dijak v istem podjetju odprtih več napotnic, če opravlja različna dela (Študentski servis, 2016).

Študentski servis izdaja dve vrsti napotnice, in sicer stalno napotnico in navadno napotnico. **Stalna napotnica** velja do konca statusa študenta in je lahko izdana za daljše ali krajše obdobje, medtem ko je **navadna napotnica** namenjena enkratnemu obračunu za krajše obdobje (Študentski servis, 2016). Prednosti stalne napotnice so predvsem, da velja do konca statusa študenta, kar pomeni, da zadošča ena sama za celo šolsko leto. To tako študentom ali dijakom kot tudi delodajalcem prihrani čas, saj ni treba izpolnjevati navadnih napotnic. Stalna napotnica tako omogoča elektronski obračun napotnic z e-poslovalnico webŠtudent, en sam obračun za večje število študentov/dijakov ter boljšo preglednost nad mesečnim delom ter veliko hitrejši obračun zaslužkov, ki se lahko obračunajo enkrat ali večkrat mesečno za več študentov hkrati (Študentski servis, 2016).

1.3 Zakonska ureditev študentskega dela

Študentsko delo urejajo naslednji zakoni:

- **Zakon o delovnih razmerjih** (Ur. l. RS, št. 42/02, v nadaljevanju ZDR-1): v 211. členu prepoveduje delo otrok, dijakov in študentov, mlajših od 15 let. Otrokom, dijakom in študentom, ki so mlajši od 15 let, je dovoljeno, da proti plačilu delajo samo v primeru, ko sodelujejo pri snemanju filmov, pripravi in izvajanju umetnostnih, scenskih in drugih del s področja kulturne, umetniške, športne in oglaševalne aktivnosti. Za dijake oziroma študente to pomeni, da se lahko prek študentskega servisa zaposlijo, ko dopolnijo 15 let.

- **Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju** (Ur. l. RS, št. 109/06, v nadaljevanju ZPIZ-2): ureja sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, sistem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja in sistem prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. S sprejetjem novega zakona o študentskem delu, ki je stopil v veljavo s 1. februarjem 2015 (s sprejetjem Zakona o uravnoteženju javnih financ, v nadaljevanju ZUJF-C), se tudi študentom in dijakom odvaja 15,5 % prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar se šteje v pokojninsko dob (Študentski servis, 2016).
- **Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti** (Ur. l. RS, št. 107/06): s tem zakonom se urejata zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti. Delodajalci morajo tako v skladu z Zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti v javni sklad namenjati 25 % fakturiranih sredstev za začasna in občasna dela dijakov in študentov (Pravno informacijski sistem, 2016).
- **Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju** (Ur. l. RS, št. 72/06): študentom in dijakom ni treba plačevati posebnih premij za obvezno in dopolnilno zdravstveno zavarovanje do 26. leta starosti, saj so zdravstveno zavarovani kot družinski člani (Študentski servis, 2016).
- **Zakon o dohodnini** (Ur. l. RS, št. 13/11): dohodnina je davek od dohodkov fizičnih oseb. Študentu in dijaku se obdavčijo naslednji dohodki: dohodek za opravljeno začasno in občasno delo prek napotnic, dohodki iz premoženjskih pravic (avtorski honorar itd.), dobiček iz kapitala, katastrski dohodek itd. (Študentski servis, 2016).

1.4 Razlogi za študentsko delo

Razlogi, zakaj se študentje v času študija odločajo za študentsko delo, so predvsem:

- **Finančni vidik.** S študentskim delom se lahko zasluži malo ali pa tudi veliko. Določena je tudi minimalna urna posta, ki od 1. 9. 2016 znaša 4,53 evra, lahko pa je tudi višja; odvisno od vrste in zahtevnosti delovnega mesta kot tudi delodajalca (Ministerstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016). Spremembe, ki so stopile v veljavo 1. februarja 2015, so prinesle novosti tako za študente in dijake kot tudi za delodajalce. V primeru študentskega se tako plačuje 16 % za koncesijsko dajatev in 2 % za dodatno koncesijsko dajatev, 8,85 % znaša prispevek delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 15,5 % pa znaša prispevek delojemalca od študentskega dela. Za zavarovanje poškodb pri delu in poklicne bolezni v primeru študentskega dela delodajalec plačuje 0,53 %, za zdravstveno zavarovanje pa 6,36 %. Uvedena pa je bila tudi minimalna urna postavka 3,8 evra neto (Mladinski center Šentjur, 2014). V Tabeli 1 prikazujem razmerje med stroški, ki jih mora plačati delodajalec, in študentovim zaslužkom v letu 2015. Iz nje je razvidno, da če bo študent na svoj transakcijski račun prejel 100 evrov, bo strošek delodajalca v tem primeru 150 evrov.

Res je, da študent tako od delodajalca dobi 115,50 evra vendar bo zaradi plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje dobil na transakcijski račun nakazanih le 100 evrov (Mladinski center Šentjur, 2014).

Tabela 1: Razmerje med stroški delodajalca in zaslužkom študenta za leto 2015

Neto zaslužek študenta	50	100	200	400	500	1000
Koncesijska dajatev: 16 %	8,92	17,84	35,68	71,36	89,20	178,40
Dodatna koncesijska dajatev: 2 %	1,11	2,22	4,44	8,88	11,10	22,20
DDV na koncesijske dajatve: 22 %	2,21	4,42	8,84	17,68	22,10	44,20
Prispevek delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 8,85 %	4,93	9,86	19,72	39,44	49,30	98,60
Prispevek študenta/dijaka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje: 15,5 %	575	15,50	31,00	62,00	77,50	155,00
Prispevek delodajalca za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni: 0,53 %	0,29	0,58	1,16	2,32	2,90	5,80
Prispevek delodajalca za zdravstveno zavarovanje: 6,36 %	3,55	7,10	14,2	28,40	35,50	71,00
Akontacija dohodnine: 22,5 %	/	/	/	/	112,50	225
Bruto strošek delodajalca	76,76	153,52	307,04	614,08	880,10	1760,20

Vir: Mladinski center Šentjur, 2015.

Tabela 2: Primerjava urnih postavk za leti 2014 in 2015

Neto zaslužek študenta	Bruto strošek delodajalca v letu 2015	Bruto strošek delodajalca v letu 2014*
3,80 €/uro	6,04 €/uro	4,96 €/uro
4 €/uro	6,36 €/uro	5,22 €/uro
4,5 €/uro	7,16 €/uro	5,87 €/uro
5 €/uro	7,94 €/uro	6,52 €/uro
6 €/uro	9,54 €/uro	7,83 €/uro
7 €/uro	11,12 €/uro	913 €/uro

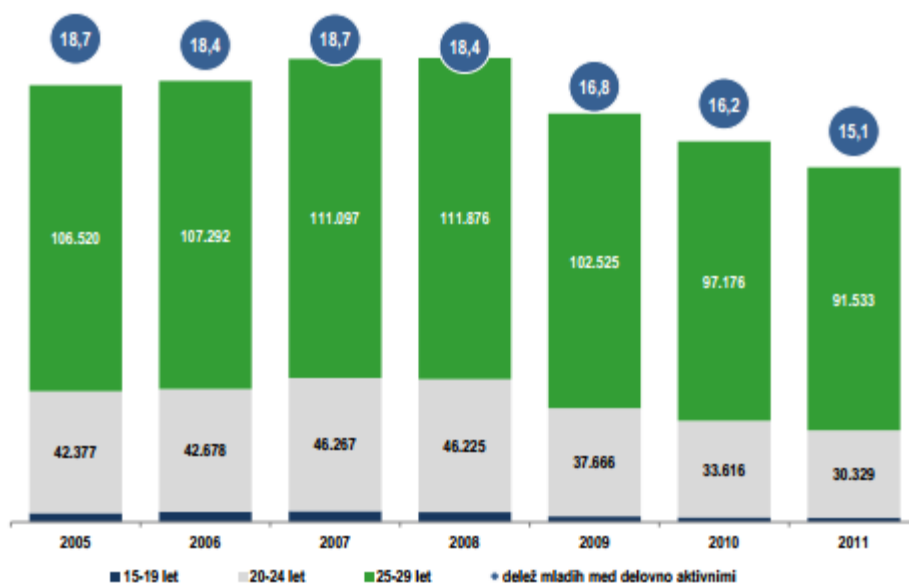
Vir: Mladinski center Šentjur, 2014.

- **Delovne izkušnje.** Delodajalci vedno bolj upoštevajo delovne izkušnje, ki jih mladi pridobijo v času študija. Tako se nabor vseh delovnih izkušenj od leta 2015 vsem študentom, ki so delali prek študentskega servisa, beleži v »Moje izkušnje« v Nefkis. To je modra knjižica, ki predstavlja neformalni indeks, v katerem se študentu beležijo vse njegove pridobljene izkušnje, znanja, dosežki in kompetence (Študent, 2012).
- **Vključevanje na trg dela.** Poleg tega, da je v času študentskega dela možno zaslužiti, pa ima tovrstno delo tudi druge prednosti. Študentsko delo predstavlja nekakšno prelomnico med študijem in kasnejšo zaposlitvijo. Velikokrat se zgodi predvsem to, da študentje zaključijo študij in so neposredno vrženi na trg dela brez kakršnihkoli delovnih izkušenj. Čeprav je marsikdo izurjen v določeni stroki, pa ni več osnovnih opravil, ki jih zahteva redna zaposlitev (Študentarija, 2016).

Študentsko delo daje mladim odlično priložnost, da spoznajo delovanje trga dela in se obenem naučijo tudi, kako poiskati prosto delovno mesto. Naučijo se tudi, katera znanja in sposobnosti lahko predstavijo na razgovoru z delodajalcem, ter pokažejo delodajalcu zanimanje za učenje novih veščin in znanj. Študent ob večkratnem srečanju z delodajalci pridobi tudi samozavest, znanje in izkušnje za naslednji razgovor (Dostop.si, 2016).

Velika večina mladih vstopi na trg dela po končanem šolanju, aktivno pa prične iskati zaposlitev šele po dopolnjenem 20. letu starosti. Iz Slike 1 lahko razberemo delovno aktivnost mladih po registrskih virih, kar pomeni, da so zaposleni ali samozaposleni po podatkih SRDAP. Med delavno aktivnimi tako skoraj ni mlajših od 20 let, kar je predvsem posledica izobraževanja (Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 2013).

Slika 1: Delovna aktivnost mladih v obdobju 2005–2011

Vir: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 2013.

- **Kompetence.** Kompetence predstavljajo sklop veščin, znanj, osebnih lastnosti, motivacije, samopodobe, čustev in vzorcev razmišljanja. Kažejo se v uspešno opravljenem delu in motivaciji do dela. Delodajalci pa vse pogosteje iščejo dokaze o razvitju določenih kompetenc pri posamezniku v upanju, da bodo določeno delo opravili zelo dobro ali celo nadpovprečno (Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 2016).

Mladi se v času študija ukvarjajo z raznoraznimi obštudijskimi dejavnostmi, s katerimi pridobivajo nove izkušnje in neformalna znanja, spretnosti in kompetence. Veliko študij kaže, da imajo ravno kompetence velik vpliv na zaposljivost. Zelo pomembno je, da vsa neformalno pridobljena znanja, spretnosti in kompetence ustrezno ovrednotimo in upoštevamo (Zveza študentskih klubov Slovenije, 2016).

- **Možnost nadaljnje zaposlitve.** Študentje višjih letnikov iščejo zaposlitve predvsem glede na njihovo izobrazbo oz. smer študija ter v tistih podjetjih, kjer bi se želeli po zaključku študija tudi zaposliti (Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 2016).

1.5 Trajanje študija in status študenta

Študent pridobi status z vpisom na dodiplomski ali podiplomski študij na podlagi razpisa za vpis, vendar mora biti študijski program akreditiran in vpisan v razvid visokošolskih seznamov. Vse pogoje glede izobraževanja določa Zakon o visokem šolstvu (Ministrstvo za izobraževanje, znanje in šport, 2016).

Študent ob pridobitvi statusa študenta pridobi pravico do vpisa in izobraževanja pod enakimi, z zakonom, s statusom in študijskim programom določenimi pogoji. Tako lahko

študentje enkrat v času študija ponavljajo letnik ali pa spremenijo smer študija. Študij lahko končajo predčasno s hitrejšim napredovanjem pod pogojem, da visokošolski zavod to dopušča. Študent ima tudi možnost, da se izobražuje po večšudijskih programih hkrati (vzporedni izobraževanje), vendar v skladu s statusom visokošolskega zavoda. S pridobitvijo statusa pa je študent upravičen tudi do štipendije, subvencije za prevoz, prehrano, bivanje, zdravstveno varstvo in študentsko delo (Ministrstvo za izobraževanje, znanje in šport, 2016).

Do prenehanja statusa študenta pride v primeru, če študent diplomira, se izpiše, je bil izključen s fakultete, se v času študija ne vpiše v naslednji letnik ali ne diplomira na študijskem programu (Ministrstvo za izobraževanje, znanje in šport, 2016). V primeru, ko študentje pavzirajo, status študenta ne preneha, saj so študentje upravičeni do absolventskega staža oziroma dodatnega leta. V času absolventskega staža oziroma dodatnega leta je študent upravičen do študentskega statusa. Študent lahko uveljavlja pravico do absolventskega staža oziroma dodatnega leta samo po zaključku zadnjega semestra, in sicer v primeru, če ne diplomira v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra na študijskem programu prve stopnje ali magistrskem študijskem programu druge stopnje. Torej v primeru, ko v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra ne dokonča enovitega magistrskega študijskega programa druge stopnje. Absolventski staž oziroma dodatno leto lahko študent koristi tudi v primeru, ko ne dokonča podiplomskega študija tretje stopnje v ustreznem roku (Ministrstvo za izobraževanje, znanje in šport, 2016).

1.6 Prosti čas

V nadaljevanju se osredotočam na to, kaj mladi počnejo v svojem prostem času, ko niso v šoli ali v službi. Prosti čas se najpogosteje definira kot nedelovni čas, čas, ki ga namenimo sebi, čas za sprostitev, zabavo, počitek. To je čas, ko lahko počneš, kar želiš, se ukvarjaš z raznoraznimi aktivnostmi (Kuhar, 2007). Je tudi eden izmed zelo pomembnih vidikov našega vsakdana, ko se razbremenimo vseh delovnih in ostalih dejavnosti (Mattingly & Bianchi, 2003).

V velikem porastu takoj za tistim časom, ko ga mladi porabijo poleg šole še za druženje z vrstniki in ukvarjanje s športnimi dejavnostmi, so tudi participacija na družbenih omrežjih (Facebook), zabava, gledanje televizije itd. (Nonis, Philhours, & Hudson, 2006). Kako posameznik preživlja svoj prosti čas, pa se razlikuje od posameznika do posameznika. Tako pripadniki moškega spola svoj prosti čas preživljajo drugače kot pripadnice ženskega spola, prav tako se prostočasne dejavnosti spreminjajo glede na starost.

Ko govorimo o koristnem preživljanju prostega časa, navadno mislimo na ukvarjanje z najrazličnejšimi hobiji, to so tiste stvari, ki nas veselijo, po drugi strani pa nas sproščajo. Nekaterim sproščanje predstavlja branje, drugim šport, slikanje, vrtičkanje itd. Ne smemo pa pozabiti, da hobi predstavlja del prostega časa le to tistega trenutka, ko ne preraste v

obvezo. Obveza se navadno pojavi pri vinogradništvu, čebelarstvu, delu na vrtu in pri vzreji različnih živali. Te stvari ne opravljamo več kot sprostitev, »hobi«, ampak je treba zanj o skrbeti ob določenem času, kar nam predstavlja določeno obvezo (Socialni inkubator, 2015).

Tako moramo prosti čas izkoristiti tako za umske kot tudi za telesne aktivnosti. Z branjem bomo razvijali samo um, s kolesarjenjem pa samo telo. Dobro je, da se v prostem času ukvarjamo z dejavnostmi, s katerimi razvijamo telo in um. Počitek si lahko privoščimo tudi z jogo, s savno, kopeljo itd. (Socialni inkubator, 2015).

Krivulja med delom in prostim časom kaže, da človeka do določene točke motivira predvsem denar, vendar pa pri določeni točki denar zamenja prosti čas. Prekomerno delo pri človeku ne prinaša vedno učinkovitosti, saj je človek utrujen, izčrpan in nima dovolj časa zase. Vsak posameznik mora pri sebi ugotoviti, kje je tista meja zmožnosti. Čeprav nam je delo v veselje in nas pri tem motivira zaslužek, moramo nekje narediti mejo med zasebnostjo in kariero. Tako naj bi bili prosti dnevi popolnoma prosti dnevi, da si v tem času lahko nabereimo novih moči. Prosti čas je zelo pomemben dejavnik, ki vpliva na veliko stvari v našem življenju. Namenjen je družini, prijateljem, počitku, ohranjanju odnosov, sprostitvi itd. (Zaposlen.com, 2016).

1.7 Usklajevanje študentskega dela in študija

Tempo življenja je vedno hitrejši, na razpolago imamo vedno manj časa, in s to časovno stisko se srečujemo na vsakem koraku. Poleg prenatrpanih urnikov imamo vsi še veliko drugih obveznosti, ki jih je treba opraviti zunaj delovnega časa. Za dobro delovanje na številnih področjih življenja sta potrebna zelo dobra samoorganiziranost in sodelovanje z delodajalci, izobraževalnimi ustanovami in ravnotežje z zasebnim življenjem. Tako bi lahko rekli, da pomeni usklajenost zasebnega in poklicnega življenja iskanje najučinkovitejše kombinacije med izobraževanjem, delom in časom, ki nam preostane. Usklajevanje študija in študijskih obveznosti pa študentom predstavlja zelo velik stres. Predvsem neusklajenost pri študiju in študentskem delu pa lahko negativno vpliva na kakovost dela zaposlenega študenta (Psihologija dela, 2015).

Strokovnjaki na področju raziskovanja sociologije Hoieson, McKechnie, Hobbs in Semple (2012) so ugotovili, da obstaja večja verjetnost, da tisti študenti, ki so bolj aktivni v svoji sredini, več časa namenijo druženju, športnim aktivnostim, kinu ali koncertom in so tudi zaposleni oziroma opravljajo študentsko delo. Medtem ko na drugi strani obstaja velika korelacija med tem, da tisti, ki svoj prosti čas namenijo gledanju televizije in imajo manj vsakodnevnih aktivnosti, tudi v povprečju v manjši meri opravljajo študentsko delo (Hoieson, McKechnie, Hobbs, & Semple, 2012).

Uskladitev zasebnega in poklicnega življenja predstavlja tudi enega od pogojev za uveljavljanje enakih možnosti spolov v družbi, še posebej pri zaposlovanju na trgu dela.

Problem usklajevanja tako zasebnih kot tudi poklicnih obveznosti se pojavi predvsem pri delitvi časa. Pri tem je potrebno upoštevanje tako potreb v poklicni sferi kot tudi potreb v zasebnem življenju (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016).

Koliko študentje porabijo zunaj fakultete za namen učenja, je odvisno od vsakega posameznika posebej, od vsakega študijskega programa oziroma smeri ter tudi od fakultete, na katero so vpisani. Glede na raziskave visokošolskega raziskovalnega inštituta Univerze v Kaliforniji, šole za izobraževanje in informatiko, naj bi študentje v povprečju porabili dve do tri ure na teden za posamezen predmet. Zmanjšuje se tudi število ur učenja pri študentih na teden, kar pa posledično pomeni, da ta čas, ko se študentje ne učijo, namenijo nekim drugim dejavnostim, predvsem se povečuje število ur, ki ga namenijo delu (Nonis, Philhours, & Hudson, 2006).

Pri uskladitvi študija in dela so nam lahko v veliko pomoč podpora družine, razumevanje delodajalca in dobro izkoriščen čas, ko ne delamo. Velik pomen ima tudi to, da znamo načrtovati, kdaj in kako se bomo učili, ali se bomo učili sami ali v skupini. Podpora družine je zelo pomembna poleg vse naše volje, ki jo imamo do šolanja ali do iskanja zaposlitve. Pomemben je lahko pogovor z domačimi pred iskanjem zaposlitve ter pred vpisom na študij. Pomagajo nam lahko pri številnih stvareh, kot je npr. organizacija časa, obenem pa nam lahko olajšajo veliko drugih stvari. Delodajalec bo še posebej razumevajoč in nam omogočil določene ugodnosti v službi, če nam sam usposabljanje ali izobraževanje. V primeru, da se za izobraževanje odločimo sami, pa je dobro, da se z njim o vsem podrobno pogovorimo in najdemo skupno rešitev. Vsi mislimo, da ves čas samo delamo in nimamo časa za učenje, če dobro pomislimo, pa imamo veliko časovnih lukenj, ki jih ne znamo izkoristiti. Npr. ko se voziš v šolo ali v službo z avtobusom, lahko ta čas izkoristiš za branje ali celo učenje (Pomurec.com, 2012).

2 EMPIRIČNI DEL – RAZISKAVA O USKLAJEVANJU ŠTUDIJA IN ŠTUDENTSKEGA DELA

2.1 Metodološki okvir raziskave

Anketo sem brezplačno izdelala na spletni strani EnKlikAnketa. Kot je razvidno že iz naslova zaključne strokovne naloge, sem v testno skupino vključila študente Univerze v Ljubljani. Z anketiranjem sem pričela 2. avgusta 2017, zaključila pa 6. septembra 2017. Anketni vprašalnik sem poslala svojim prijateljem, kolegom in znancem ter jih prosila, naj si vzamejo 5 minut časa in pristopijo h kratki spletni anketi. Največ anketirancev sem pridobila tako, da sem izkoristila skupna druženja in jih na hitro zmotila s spletno anketo. Sodelujoči so do ankete dostopali prek dveh različnih medijev, in sicer računalnika in

mobilnega telefona. Velika večina pa jih je bila na anketo preusmerjena z družbenega omrežja Facebook, prek katerega sem mlade tudi pozvala k spletnemu anketiranju.

Anketa je bila izvedena anonimno in je vsebovala 11 vprašanj zaprtega tipa in 3 podvprašanja vprašanja odprtega tipa. Anonimnost pri odgovorih sem uporabila, saj menim, da so ljudje manj obremenjeni in odgovore podajo bolj resnično, če niso podpisani z imenom in s priimkom.

2.2 Namen in cilji zaključne strokovne naloge

Na podlagi spletne ankete, izvedene med študenti Univerze v Ljubljani, sem poskusila pridobiti čim več podatkov o tem, kako jim uspe KAJ JIM USPE oziroma ne uspe. Zastavljene cilje, ki so predstavljeni v uvodu, sem poskušala doseči s pomočjo preverjanja veljavnosti postavljenih hipotez.

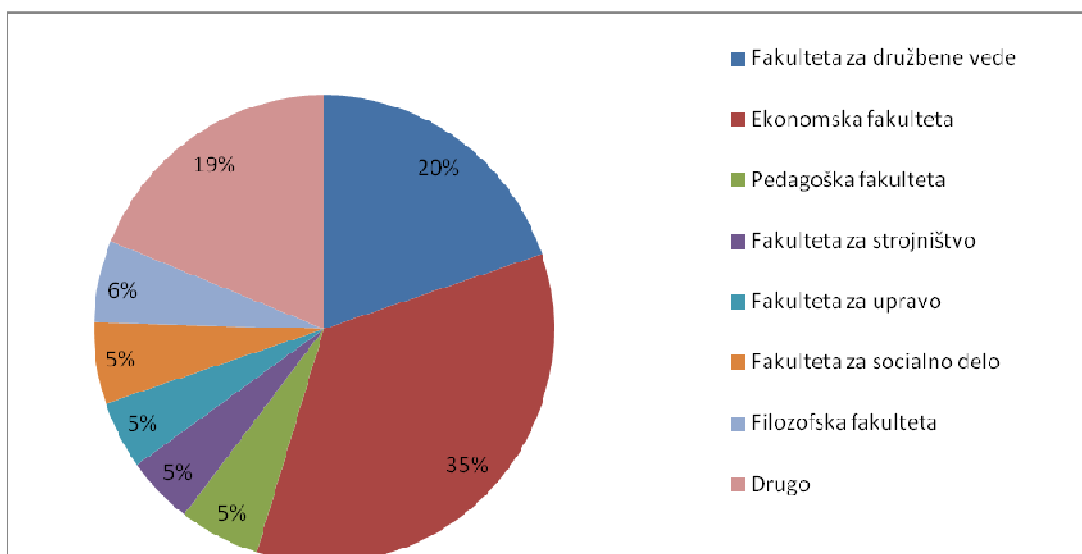
Postavljeni hipotezi:

- Hipoteza 1: Študentje dajejo večjo prednost študiju kot študentskemu delu.
- Hipoteza 2: Študentje znajo najti pravo ravnovesje med vsemi tremi področji (študij, delo, prosti čas).

2.3 Opis vzorca

Vzorec 100 anketiranih študentov se mi je zdel dovolj velik za obravnavo podatkov, na podlagi katerih lahko podam zaključke. Vsega skupaj je bilo sicer izpolnjenih 145 anket, vendar je bilo od tega le 106 ustrezno izpolnjenih. Od 106 anketirancev je anketo izpolnilo 69 žensk (65 %) in 37 moških (35 %) (Slika 2). Največ (45 %) jih je iz starostne skupine od 18 do 22 let, sledijo tisti iz starostne skupine od 23 do 26 let z 42 % in z 12 % starejši od 26 let.

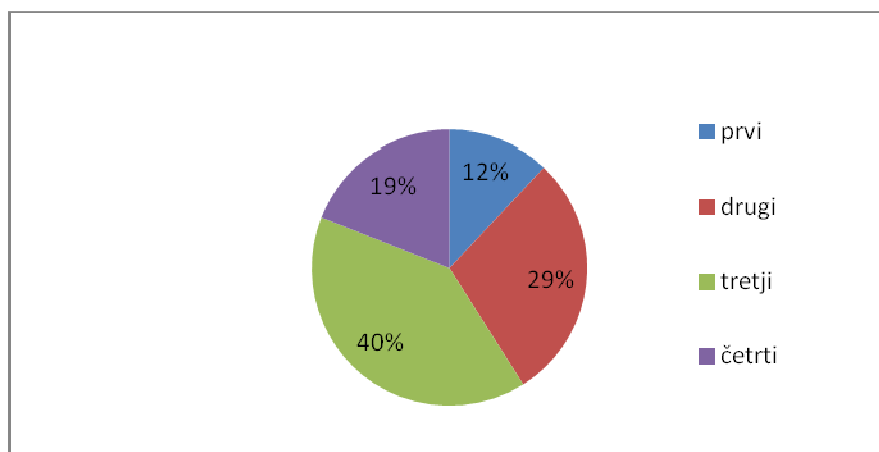
Slika 2: Fakulteta, ki jo študentje obiskujejo

Vir: Lastno delo.

Pri drugem vprašanju sem anketirane študente povprašala po letniku študija. Kot je razvidno iz Slike 2, največ anketiranih (40 %) obiskuje tretji letnik, 29 % jih obiskuje drugi letnik, 19 % anketiranih četrti letnik, le 12 % pa prvi letnik.

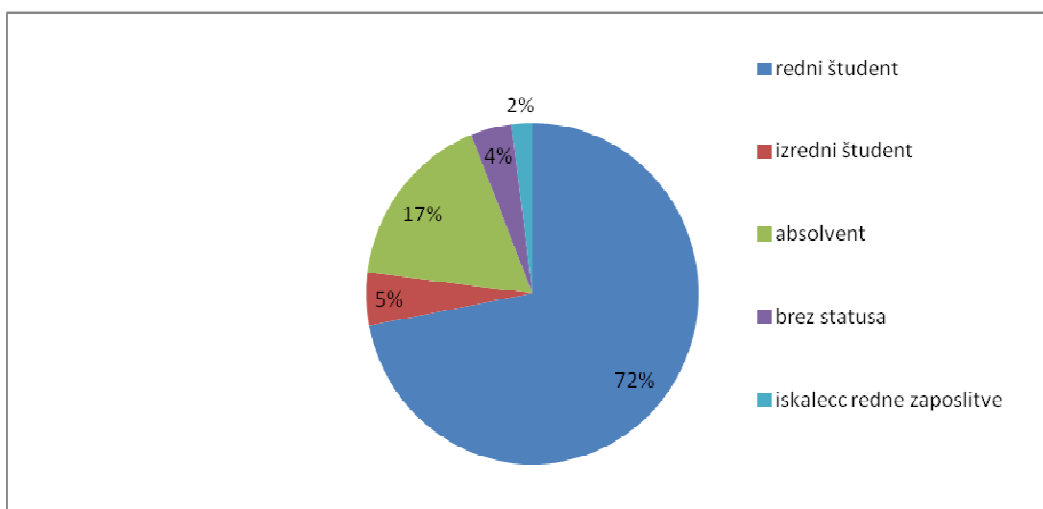
Slika 3: Letnik študija

Vir: Lastno delo.

Tretje vprašanje v anketi se je nanašalo na trenutni status študentov. Zanimalo me je, ali so anketiranci redni študentje, izredni ali so brez študentskega statusa, absolventi ali mogoče celo iskalci zaposlitve. Rezultati ankete kažejo, da je bilo 72 % anketiranih rednih študentov, 17 % absolventov, 5 % izrednih študentov, 4 % anketiranih je bilo celo brez statusa, le 2 % anketiranih pa iskalcev redne zaposlitve (Slika 4).

Slika 4: Trenutni status študenta

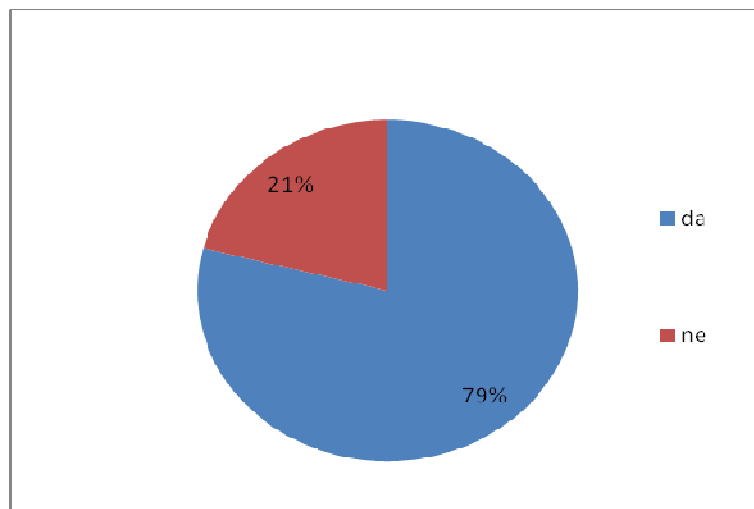
Vir: Lastno delo.

2.4 Rezultati raziskave

Četrto vprašanje po vrsti se je nanašalo na to, ali študentje v času študija opravljajo delo prek študentskega servisa. Kar 79 % študentov opravlja študentsko delo, preostalih 21 % pa ne, kar je razvidno iz Slike 5.

Iz Slike 3 lahko razberemo, katere fakultete obiskujejo anketirani študentje. 35 % anketiranih študentov obiskuje Ekonomsko fakulteto, 20 % pa Fakulteto za družbene vede. Anketirance sem v primeru, če so bili edini predstavniki določene fakultete, združila pod drugo, tako da predstavljajo 19 %. 6 % anketiranih študentov obiskuje Filozofsko fakulteto, 5 % jih obiskuje Pedagoško fakulteto, 5 % Fakulteto za strojništvo, 5 % Fakulteto za upravo ter 5 % Fakulteto za socialno delo.

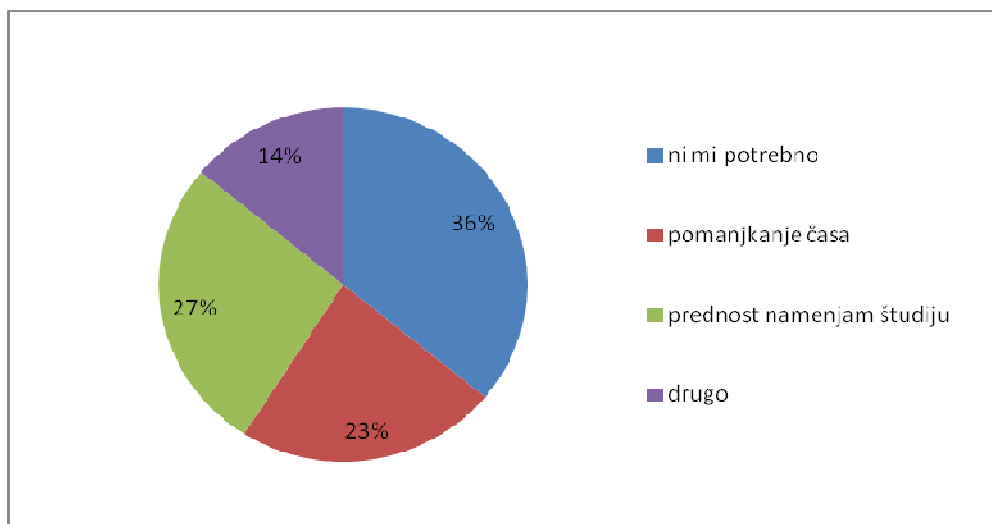
Slika 5: Ali študentje v času študija opravljajo delo prek študentskega servisa

Vir: Lastno delo.

Pri petem vprašanju sem študente povprašala, kaj je po njihovem mnenju najpomembnejši razlog, zaradi katerega ne opravljajo dela. Na razpolago so imeli štiri možnosti. Večina, kar 36 %, jih je odgovorila, da jim to ni potrebno, 27 % jih je odgovorilo, da prednost namenjuje študiju, 23 % jih študentskega dela ne opravlja zaradi pomanjkanja časa, ostalih 14 % pa je kot razlog izbralo možnost drugo (Slika 6).

Slika 6: Najpomembnejši razlog, zaradi katerega študentje ne opravljajo dela prek študentskega servisa

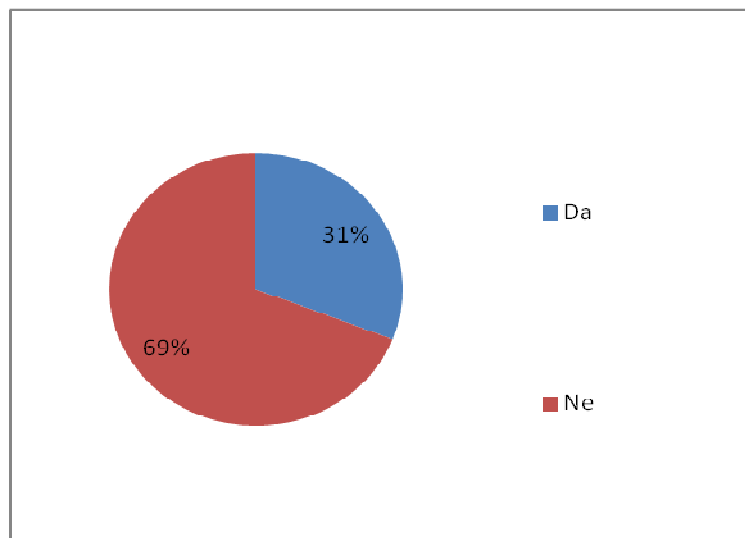

Vir: Lastno delo.

V anketi sem študente povprašala tudi po tem, ali je delo, ki ga opravljajo, vezano na njihovo smer izobrazbe. Iz Slike 7 je razvidno, da večina študentov (69 %) ne opravlja

dela, ki bi bilo vezano na smer, za katero se izobražujejo, 31 % študentov pa je kot odgovor podalo, da opravljajo delo, ki se navezuje na njihovo smer izobrazbe.

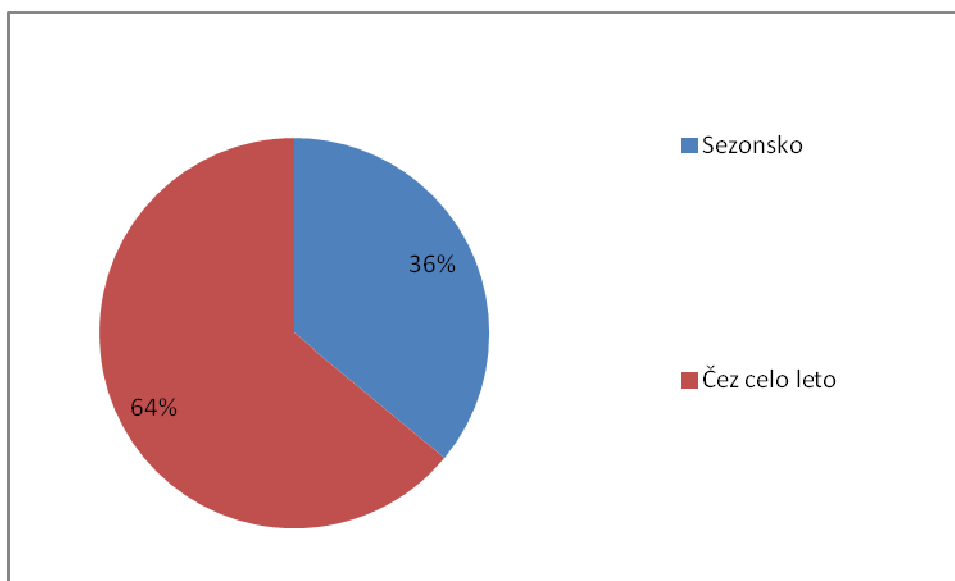
Slika 7: Ali je delo, ki ga opravljajo, vezano na njihovo smer izobrazbe

Vir: Lastno delo.

Slika 8 prikazuje odgovor na vprašanje, ali študentje opravljajo delo samo sezonsko ali so delovno aktivni vse leto. Kar 64 %, tj. velika večina, jih opravlja delo vse leto, ostalih 36 % pa jih k študentskemu delu pristopi samo v sezoni.

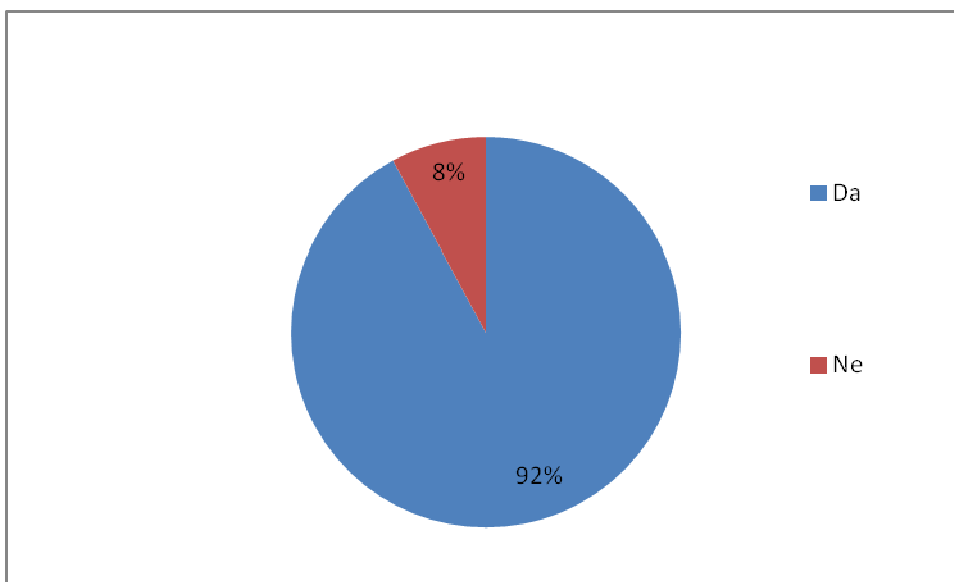
Slika 8: Ali opravljajo študentsko delo samo sezonsko ali vse leto

Vir: Lastno delo.

Vprašanje 8 se je glasilo: »Ali lahko uskladite delo, študij in prosti čas?« Kot je razvidno iz rezultatov, je večina študentov (92 %) odgovorila, da jim to uspeva, samo 8 % anketirancev je odgovorilo, da jim to ne uspeva (Slika 9).

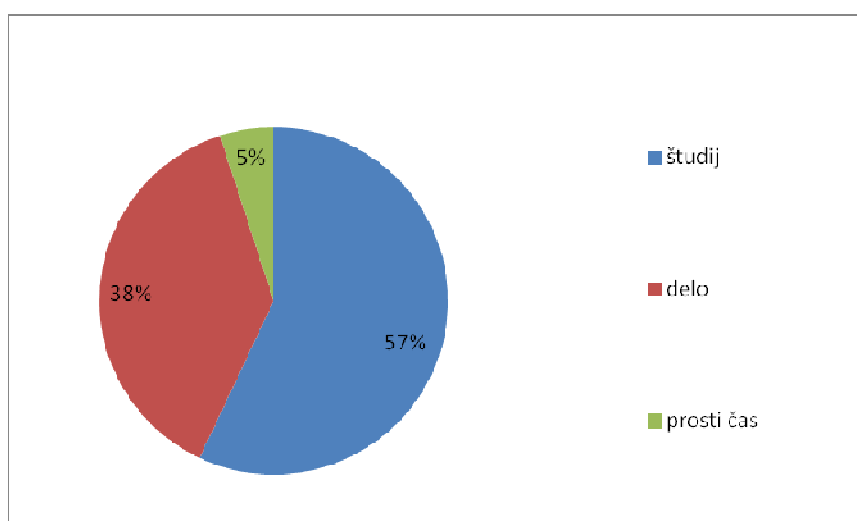
Slika 9: Ali študentje lahko uskladijo delo, študij in prosti čas

Vir: Lastno delo.

Kot je razvidno iz Slike 10, je pri devetem vprašanju 5 % anketiranih odgovorilo, da največ svojega časa namenijo prostem času, 38 % je takih, ki največ svojega časa namenijo delu. 57 % mladih pa večino svojega časa še vedno namenja študiju.

Slika 10: Čemu anketirani namenijo največ časa?

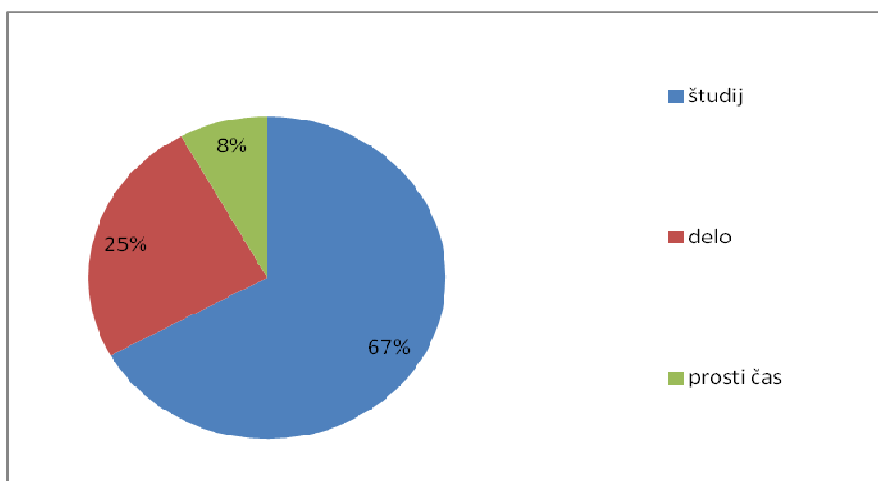

Vir: Lastno delo.

Zanimalo me je tudi, na kakšne načine jim uspe uskladiti vse obveznosti, torej delo študij in prosti čas. Pri tem vprašanju sem jim dala možnost, da prosto odgovorijo, saj jih nisem želela omejevati pri odgovorih. Odgovori so bili različni. Nekateri so se razpisali in kot odgovor podali dolgo utemeljitev, spet drugi so odgovorili le z dvema besedama. Iz odgovorov pa je razvidno, da jim usklajevanje dobro uspeva, če imajo dobro organizacijo, si znajo postaviti prioritete, svoje aktivnosti usklajujejo in jih pravočasno načrtujejo. Po mnenju anketiranih k usklajevanju vseh obveznosti pripomorejo razporejanje časa, dosti truda, trdega dela in dobre volje. Nekateri so se celo opredelili, da jim uspeva brez problemov, spet drugi, ki so bili v manjšini, pa so odgovorili, da jim to ne uspeva. Naštela sem samo osem takih odgovorov, da ta področja zelo težko usklajujejo, jim ta tri področja s težavo nekako uspeva uskladiti med seboj oziroma da na račun enega izmed področij trpi drugo.

Vprašanje 11 je od anketirancev zahtevalo, da se opredelijo glede tega, katero področje je po njihovem mnenju najpomembnejše. 67 % anketiranih meni, da je študij najpomembnejši, 25 % jim meni, da delo, ostalih 8 % pa, da prosti čas (Slika 11). Glede na odgovor so morali podati tudi obrazložitev.

Slika 11: Katero področje je po mnenju študentov najpomembnejše

Vir: Lastno delo.

Obrazložitev anketirancev za odgovor »delo«: mladi so svojo izbiro utemeljevali s tem, da je pridobivanje izkušenj velikega pomena za kasnejše iskanje zaposlitve. Anketirani študentje menijo, da je praksa včasih celo boljša kot teorija. Pri iskanju zaposlitve velikokrat zahtevajo določeno količino delovnih izkušenj. Menijo tudi, da se z delom naučiš samostojnosti, neodvisnosti od staršev, si finančno neodvisen in samostojen.

Obrazložitev anketirancev za odgovor »študij«: tako kot so študentje, ki dajejo prednost delu, utemeljili svoj odgovor s tem, da delo pripomore pri nadaljnjem iskanju zaposlitve, tudi študentje, ki so postavili študij na prvo mesto, menijo, da je izobrazba zelo pomembna pri iskanju zaposlitve. Znanje in visoka izobrazba sta velikokrat tudi pogoj delodajalcev. Kot utemeljitev so podali tudi to, da če si se odločil za študij, je treba temu dati tudi prednost, saj bo za delo in prosti čas še vedno dovolj časa. Menijo tudi, da je treba najprej dokončati tisto, kar so si zadali, in da je študij trenutna odločitev, delo pa bo še počakalo, želje so bile tudi čim prej zaključiti šolanje.

Obrazložitev anketirancev za odgovor »prosti čas«: 8 % anketiranih študentov meni, da ni ravno vse v študiju, da človek potrebuje sprostitev. Menijo, da je prosti čas pomemben v življenju, saj dandanes preveč časa namenimo študiju in delu ter tako pozabljamo nase. Prosti čas je pomemben tudi zaradi počitka, saj sproščen človek lažje dela, se lažje uči in je bolj osredotočen.

SKLEP

Namen moje zaključne strokovne naloge je bil raziskati, kako študentje Univerze v Ljubljani uspejo uskladiti vse svoje študijske in obštudijske obveznosti, posebej me je zanimalo področje študentskega dela. Cilj naloge je bil torej proučiti literaturo s tega področja, tako domačo kot tujo, in zakonsko podlago, ki ureja področje študentskega dela.

Postavila sem tudi dve hipotezi, ki sem ju poskusila s pomočjo rezultatov spletne ankete ovreči oziroma potrditi.

Postavljeni hipotezi:

- Hipoteza 1: Študentje dajejo večjo prednost študiju kot študentskemu delu.
- Hipoteza 2: Študentje znajo najti pravo ravnovesje med vsemi tremi področji (študij, delo, prosti čas).

Hipotezi sem na podlagi analiziranih odgovorov študentov potrdila. Iz rezultatov je razvidno, da študentje še vedno največ časa namenijo študiju, prav tako so mnjenja, da je študij še vedno najpomembnejši v tem obdobju. Prvo hipotezo lahko s tem potrdim. Ni pa zanemarljivo dejstvo, da kar 38 % študentov največ časa nameni za delo, le 5 % pa prostemu času. Tudi drugo hipotezo lahko potrdim, saj je iz rezultatov ankete razvidno, da študenti ljubljanske univerze znajo najti pravo ravnovesje med vsemi tremi področji, ki se prepletajo v času njihovega šolanja. Drži pa tudi to, da je vse odvisno od posameznika. Nekaterim usklajevanje ne predstavlja nobenega problema, spet drugi imajo pri tem nekaj težav, nekateri pa se le s težavo prebijajo skozi vse obveznosti, vendar je takih zelo malo. Skozi raziskavo sem torej prišla do zaključka, da študentom uspeva uskladiti delo, študij in prosti čas. Vse to pa jim uspeva z dobro organizacijo, sprotnim načrtovanjem časa, z dobro voljo in visoko zastavljenimi cilji.

Vso to naprežanje pa mogoče ne bi bilo potrebno, če jim ne bi bilo treba toliko delati. Velika večina jih je poleg študija še delovno aktivnih, kot sem ugotovila, je malo takih, ki delo opravljajo sezonsko. Vse to bi se dalo rešiti, če bi država ali mogoče celo obstoječa slovenska podjetja študentom omogočila štipendije. Država na letni ravni sicer podeli nekaj štipendij, vendar je znesek štipendije odvisen od uvrstitve v dohodkovne razrede in znaša od 70 do 90 evrov. K temu znesku se prištejeta še dodatek za bivanje, ki znaša 80 evrov, ter dodatek za uspeh, ki je odvisen od uspeha v preteklem letu in znaša od 17 do 40 evrov (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2017). Poleg državnih štipendij pa imajo študentje možnost pridobiti tudi kadrovske štipendije. Za pridobitev kadrovske štipendije je več načinov, in sicer prek »izmenjevalnice« na straneh razvojnih agencij in prek objav delodajalcev v njihovih internih glasilih (Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, 2017). Študenti Univerze v Ljubljani in tudi ostali bi se mogoče še bolj posvetili študiju, znanje pa bi bilo še kakovostnejše, če bi imeli na razpolago več časa za študij, svojega prostega časa pa ne bi namenili delu, ampak uživanju v prostočasnih dejavnostih, ki jih sproščajo, ne pa obremenjujejo.

Delo prek napotnice je sicer s finančnega vidika pri študentih zaželeno, vendar jim vzame veliko prostega časa. Od tistih anketirancev, ki opravljajo delo prek študentskega servisa, je le 31 % takih, ki opravljajo delo, ki je vezano na njihovo smer šolanja. Kar 56 % mladih

anketirancev opravlja delo, ki ni vezano na njihovo smer izobrazbe. Sicer sem mnenja, da si je treba širiti obzorje in včasih poprijeti tudi za delo, ki mogoče ni takšno, kot smo si ga na začetku želeli, vendar bi morali vsi študentje dolgoročno stremeti k temu, da si najdejo delo oziroma zaposlitev na področju, ki so ga tudi študirali, saj imajo le na tistem področju pridobljeno poglobljeno znanje, ki pa ga lahko s prakso – z delom še dodatno okrepijo. Menim, da se uspešna slovenska podjetja (tukaj izključim gostinsko dejavnost in prodajno panogo) preveč otepajo mladih, ki bi si želeli opravljati počitniško delo, mogoče celo prakso v njihovem podjetju. Če pa že ponudijo delo študentu, je to po navadi lažje administrativno delo, kot je kopiranje, skeniranje dokumentov, prenašanje pošte, strežba kave in sprejemanje gostov. Zelo težko zaupajo mladim, čeprav menim, da lahko tako izkušeni zaposleni, ki že imajo znanje na določenem področju, in nova študentska delovna sila s svežim znanjem podjetju prinesejo zmagovalno formulo. Mladim bi zato predlagala, naj bodo vztrajni pri iskanju zaposlitve na svojem področju, tudi če začnejo z delom, ki se jim na prvi pogled zdi nezanimivo, se lahko iz tega marsikaj naučijo. Nikoli pa ne smejo pozabiti na njihove dolgoročne cilje. Z znanjem na svojem področju so lahko pravi strokovnjaki. Podjetja pa bi po mojem mnenju lahko še več sodelovala s fakultetami, kot sodelujejo zdaj, in študentom omogočila še več delovne prakse – plačane. Menim, da je 180 ur delovne prakse v treh letih občutno premalo, da bi lahko znanje, ki smo ga študenti pridobili na fakulteti, lahko povezali s prakso.

LITERATURA IN VIRI

1. Dostop.si.(2016). *Prek študentskega dela do redne zaposlitve*. Najdeno 20. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.dostop.si/Novica.aspx?ID=6678>
2. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.(2016). *Državne štipendije*. Najdeno 11. septembra 2016 na spletnem naslovu http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/stipendije/
3. Howieson, C., McKechnie, J., Hobbs, S., & Semple, S. (2012). New Perspectives on School Students' Part-time Work. *Sociology*, 46(2), 322–338.
4. Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije. (2016). *Kadrovske štipendije*. Najdeno 11. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.sklad-kadri.si/si/stipendije/kadrovske-stipendije/>
5. Kuhar, M. (2007). Prosti čas mladih v 21. stoletju. *Socialna pedagogika*, 11(4), 453–472
6. Marybeth, J., Mattingly, X., & Bianchi, S. M. (2003). Gender Differences in the Quantity and Quality of Free Time: The U.S. Experience. *Social Forces*, 81(3), 999–1030
7. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2013). *Študentsko delo bo še naprej pomemben institut na trgu dela*. Najdeno 18. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.mdds.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article/1939/7308/
8. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2016). *Usklajevanje družinskega in poklicnega življenja*. Najdeno 18. avgusta 2016 na spletnem naslovu http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/enake_moznosti/delovna_podrocja/usklajevanje_druzinskega_in_poklicnega_zivljenja/
9. Ministrstvo za izobraževanje, znanje in šport. (2016). *Status študenta in splošno o študiju*. Najdeno 7. septembra 2016 na spletnem naslovu http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/pogosta_vprasanja_in_odgovori/
10. Mladinski center Šentjur.(2015). *Študentsko delo v letu 2015*. Najdeno 7. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.mladi-sentjur.si/Mladinski-podjetniski-inkubator/student-sko-delo-v-letu-2015.html>
11. Pravno informacijski sistem. (2016). *Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti*. Najdeno 8. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1239>
12. Pomurec. (2012). *Kako uskladiti šolo in delo*. Najdeno 18. avgusta 2016 na spletnem naslovu http://www.pomurec.com/vsebinska/12318/Kako_uskladiti_solo_in_delo
13. Psihologija dela. (2016). *Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja v javni upravi*. Najdeno 9. avgusta 2016 na spletnem naslovu <https://psihologijadela.com/2015/09/02/usklajevanje-poklicnega-in-zasebnega-zivljenja-v-javni-upravi/>

14. Sarath, N. A., Philhours, M. J., & Hudson, G. I. (2006). Where Does the Time Go? A Diary Approach to Business and Marketing Students' Time Use. *Journal of marketing education*, 28(2), 121–134.
15. Socialni inkubator. (2015). *Kako koristno preživeti čas*. Najdeno 30. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.socialni-inkubator.si/kako-koristno-preziveti-prosti-cas>
16. Zveza študentskih klubov Slovenije. (2015). *Kaj znam in kaj študiram*. Najdeno 1. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.skis-zveza.si/odbor-za-visoko-solstvo/kaj-znam-in-ne-kaj-studiram>
17. Študent. (2012). *Študentsko delo*. Najdeno 26. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://www.student.si/preberi-si/aktualno/studentsko-delo-2.html>
18. Študentarija. (2016). *Zakaj je študentsko delo pomembno*. Najdeno 18. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.studentarija.net/zakaj-je-studentsko-delo-pomembno/>
19. Študentski servis. *Vrste napotnice*. Najdeno 26. avgusta 2016 na spletnem naslovu https://www.studentski-servis.com/Podjetja/Napotnice/Vrste-napotnic?__cookiePolicy=decline
20. Uradni list. *Ukaz o razglasitvi Zakona o delovnih razmerjih*. Najdeno 3. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.uradni-list.si/1/content?id=112301>
21. Zaposlen.com. (2016). *Kaj lahko počnete v prostem času*. Najdeno 5. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://www.zaposlen.com/kaj-lahko-pocnete-v-prostem-casu.html>

PRILOGA

PRILOGA 1: Anketni vprašalnik

Anketa

Pozdravljeni, sem študentka Ekonomske fakultete v Ljubljani in pripravljam zaključno strokovno nalogo na temo usklajevanja študija in študentskega dela študentov Univerze v Ljubljani. Za pripravo zaključne strokovne naloge bi potrebovala vaša mnenja o usklajevanju študentskega dela, študija in prostega časa, zato bom zelo hvaležna za izpolnitev anketnega vprašalnika. Zagotavljam zaupnost podatkov, ki bodo uporabljeni izključno za zaključno strokovno nalogo in predstavljeni v zbirni obliki, tako da odgovori posameznika ne bodo razvidni.

Spol:

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.

V katero starostno skupino spadate?

- ☐ 18–22 let.
- ☐ 23–26 let.
- ☐ 26 in več.

Q1 - Fakulteta:

--

Q2 - Letnik študija:

- ☐ Prvi.
- ☐ Drugi.
- ☐ Tretji.
- ☐ Četrty.

Q3 - Vaš trenutni status:

- ☐ Redni študent.
- ☐ Izredni študent.
- ☐ Absolvent.
- ☐ Brez statusa.
- ☐ Iskalec redne zaposlitve.

Q4 - Ali v času študija opravljate delo prek študentskega servisa?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.

Q5 - Kateri je najpomembnejši razlog, zaradi katerega ne opravljate dela prek študentskega servisa?

- ☐ Ni mi treba.
- ☐ Pomanjkanje časa.
- ☐ Prednost namenjam študiju.
- ☐ Drugo.

Q6 - Ali je delo, ki ga opravljate, vezano na vašo smer izobrazbe?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.

Q7 - Opravljate študentsko delo samo sezonsko ali vse leto?

- ☐ Sezonsko.
- ☐ Vse leto.

Q8 - Ali lahko uskladite delo, študij in prosti čas?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.

Q9 – Čemu namenite največ časa?

- ☐ Študiju.
- ☐ Delu.
- ☐ Prostemu času.

Q10 – Glede na to, da je življenjski tempo vedno hitrejši, kako vam uspe uskladiti študij, delo in prosti čas?

--

Q11 - Katero področje je po vašem mnenju najpomembnejše?

- ☐ Študij.
- ☐ Delo.
- ☐ Prosti čas.

Prosti čas. Prosim, utemeljite vaš odgovor.

Delo. Prosim, utemeljite vaš odgovor.

Študij. Prosim, utemeljite vaš odgovor.